

عنوان مقاله:

واکاوی نظریه میرزای نایینی در معنا و گستره «وجوب حفظ نظام»

محل انتشار:

دوفصلنامه فقه و اجتهاد، دوره 10، شماره 20 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

سید هادی سیادت - پژوهشگر حوزه علمیه قم، استاد سطوح عالی

خلاصه مقاله:

«وجوب حفظ نظام» از موضوعات پرکاربرد است که ظرفیت استفاده در مسائل جدید فاقد نص شرعی را دارد؛ اما اجمال در معنا و گستره جریان موضوع، موجب اختلاف دیدگاه در کاربردهای آن شده است. میرزای نایینی مانند سایر اقران خویش، از این گزاره در استدلال‌ها بهره فراوانی برده است. این پژوهش در پی پاسخ به این پرسش است که معنا و گستره «وجوب حفظ نظام» از دیدگاه میرزای نایینی چیست؟ این نوشتار با روش توصیفی تحلیلی و با ابزار گردآوری داده‌های کتابخانه‌ای، به چهار معنای اصلی در اندیشه فقیهان دست یافته است: «وجوب حفظ نظام زندگی اجتماعی»، «وجوب حفظ جامعه مسلمانان»، «وجوب حفظ نظام زندگی شخصی» و «وجوب حفظ نظام حاکمیت مشروع». میرزای نایینی فقط دو معنای اول را پذیرفته است. وی معنای سوم را به گونه استقلالی، معتبر نمی‌داند. فقدان معنای چهارم در آثار او نیز می‌تواند ناشی از بازگشتش به دو معنای اول یا متصور نبودن حاکمیت اسلامی در آن زمان باشد. از نظر گستره کاربردها نیز، اختلاف دیدگاه وی با برخی فقیهان، ریشه در «موارد حکم مستقل عقل به اختلال نظام» دارد.

کلمات کلیدی:

اختلال نظام، حفظ جامعه مسلمانان، حفظ حکومت اسلامی، حفظ نظام، میرزای نایینی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1933154>

